

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96504](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96504)

ad fauorem hominum Massæ de iure concludendum
e. sum arbitrat. Laus Deo.
S V M M A E.
Emphyteus, & precaria parâ passu ambulant, & in omnibus ac
per omnia æquiparantur.
In contractu precaria si conductor tempore conuento renouatione
non petat, uolente ecclesia absque spe renouationis à iure suo
cadit.
Et in contractu emphyteutico ecclesia.
Nepotes in utroque contractu, an concessio facta fuerit ad ui-
tam, uel ad certum tempus renouandum, uel in perpetuum cum
passu renouatio, n. 6.
Renouatio, si ante loci consuetudine, seu conuentione de renouando
in contractu emphyteutico est necessaria.
Et de hac consuetudine cui sit standum.
Renouatio in contractu tam emphyteutico, quam precaria non di-
citur tacite, & ex persuerantia, finito tempore, facta, sed scri-
ptura per sollicitudinem requiritur.
Et si non datur satis factum, nec caducitas ex ea proueniens ni-
detur remissa, si prælatus ecclesiæ pensiones postea simpliciter
recipere, & de illarum solutione per scripturam appareuer.
Causam renouandi quis prælatus, & quando in iure caducitatis
ecclesiæ causâ prauideat.
Quid in similibus negotiorum gestore, & procuratore etiam haberi
re mandatum exigendi, & recipiendi simpliciter canonem à cō-
dicionibus, & emphyteosis.
Precarius non habens speciale mandatum, uel cum libera ius do-
mini renouare non potest.
Caducitatis quando ex patientia, & tollerantia domini censetur
renouari, & quando non.
Caducitatem dominus remississe non dicitur, quando illius scientiâ
non habet.
Caducitatem ob non petitam renouationem, & alia in instrumen-
to concessione contractus fuisse commissam, an episcopus, & pra-
latus ex ea fuisse praesumatur, quod ab initio inuentarium de
renouatione ecclesiæ facere debuerit.
Renouatio petenda tempore elapso, emphyteota illam non pe-
tere, si iure suo ipso iure priuatus.
Renouatio infra tempus conuentum non petita, quando conce-
ssio sit in perpetuum, sed ad tempus, ut ad nouennium
admodum, si dominus declarauerit emphyteotam à iure
posse cessare amplius peti, & concedi non potest.
Terrenum quando dicitur fieri noua concessio, & nouus
contractus.
Quia res per
de de quibus
legatus
are tuo qua
contractu con
e conuenit
hoc quis i
ur, & de
l. si quis
hared. c. ad
nica. s. im
em tpe
in calibus
ommunitat
u renouat
m, nisi in
practit
imponit
bicumque
t memora
quo alia
finit de
m, & ad
licentiam
non reuoc
ne non reuoc

ticulis, & maximè an ob non petitam renouationem
ductor à iure suo ceciderit, doctissimè cōsulerint
adeo q nullus dicendi locus mihi amplius superesse
uideatur, tamè ut amicorū, quorum honesta petiti
ni par est ob tempore, desiderio satisfaciam, super ul
timo quesito proximè relato aliqua pauca allegabo.
Et q eo non petitā infra tēpus cōuentum renouatio-
nem emphyteota à iure suo cecidisse dicatur, stante
declaratione, & uoluntate ecclesiæ, quæ ob hanc cau-
sam declarauit illum iure suo fuisse priuatum, prout
1 in actis continetur, ostendo, nam in primis t certum
est in iure, q emphyteosis, & precaria parâ passu am-
bulant, & quod in uno reperitur, in alio dicitur, & iō
gl. in c. precaria. 10. q. 2. inquit, q affines sunt, & Barr.
in l. si finita. §. si de uectigalibus. ff. de damno infec. di-
cit illas dici similes in omnibus, & per omnia, & Præ-
positi. Medio. l. in prælud. feudo. circa finem asserit in
nihilō differre, ac in oībus, & per omnia æquiparari.
2 Alex. in consi. 165. col. 2. lib. 2. Sed t in contractu pre-
cariæ si conductor omiserit tempore conuento reno-
uationem petere, uolente ecclesiā absq; spe recupera-
tionis à iure suo cadit, ut uolunt doct. oēs post gl. fin.
in c. 1. extra de precar. ut per Host. Ioan. de Imo. Abb.
3 & And. Barb. ibi, ergo t idem in contractu emphyteo-
rico ecclesiæ est dicendum, q uolente, & declarante
ecclesiā, prout in casu occurrit uoluit, & declarauit,
emphyteota à iure suo cecidisse dicatur, & quauis de
de iure in contractu emphyteutico renouationi nō
sit locus, quia hoc iure tantum non reperitur, tamen
4 t stante loci consuetudine, seu conuentione de reno-
uando, renouatio est necessaria, sicut in contractu p-
cariæ, in quo renouatio ortum habuit à consuetudi-
ne d. c. 1. de precar. & ibi Ant. Imo. Abb. & antiqui om-
nes, & probantur hæc ex tex. cum gl. in §. neq; illud t
auth. de non alien. aut permut. rebus, per Bal. in auth.
si quas ruinas. col. 2. C. de sacros. eccl. & optimè p Im.
5 in d. c. 1. col. 1. Et t de hac consuetudine, q renouatio
in contractu emphyteutico fieri debeat, standum est
doctoribus sic asserentibus ad tradita per Bar. in l. de
quibus. ff. de legibus, & no. in cap. fin. de consuetu. &
6 t quoad hunc effectum non refert, an concessio facta
fuerit ad uitam, uel ad certum tēpus renouandū, uel in
perpetuū cū pacto renouationis, qm in precaria idē
contingit, quæ ad longum certum tēpus, uel ad uitā,
uel in perpetuum ad renouandū de quinquennio in
quinquennium fieri pōt, & tamen quomodocūque
facta fuerit, si renouatio tempore conuento, uel con-
sueti non fuit petita, cōducēs ipso iure, uolente eccle-
sia, hoc est i illius plato, cadit à iure suo, ut passim do-
cto. in d. c. 1. & in locis de hac materia loquētibz at-
testatur. ergo idē in cōtractu emphyteutico p pdicta
7 dicēdū est. Neq; t finito uno quinquennio pōt dici ta-
citē, & ex pseruantia facta renouatio, qā illa scriptu-
ra p solēnitatem requirit, ut in l. 1. C. de iure emphy. iū-
cta. l. itē quæritur. §. qui impleto. ff. loca. ueluti in ter-
minis declarat Bal. in l. unica. col. antep. C. quādo nō
8 peten. par. ¶ Ex qbus infertur, t q t si platus ecclesiæ
pensiones postea simpliciter recipere, & de illorū so-
lutione per scripturā appareret, pp hoc tamē nō dice-
retur renouationi fiendē satisfactū, neq; ius caducita-
tis ex non petita renouatione proueniens uideretur
remissum cum solemnitas scripturæ ad renouationē
faciendam esset necessaria, ut supra q secus contin-
geret in caducitate ex non solutione canonis proue-
niēte, quæ tacitē ex receptione futuri canonis postea
facta censeretur remissa, ut habetur per glōsam, & do-
ctores cōmuniter. in c. potuit. extra de locato. ¶ Præ-
terea diligenter est animaduertendū, quis fuerit ille,
9 qui simpliciter futuras pensiones receperit, t quoniā
ad hoc, ut recipiendo potuerit ecclesiæ præiudicare,
necessē

EPITOME.

EMPHYTEOTA ob renouationem tempore cōuen-
to nō petitam, ecclesiā, & domino declarante, absq;
spe recuperationis à iure suo cecidisse, & tot fuisse cō-
cessionem, & locationes nouas, quot fuerant tempo-
re locationum, & renouationum, ac renouationes fa-
ciendæ non autem vnicam durare locationē, & cō-
cessionem, non obstantibus renouationibus, hic de-
monstratur.

CONSILIVM CXVI.

N casu caducitatis, quæ inter Episcopatū
Bononię ex una, & illos de Bolognini ex
alia vertitur, licet ante, quam de illa noti-
tiam habuerim, quam plures clarissimi iu-
risculti, & pcpuē eximius Alciatus sup diuersis ar-

- neceſſe eſt illum fuiſſe talem, qui à iure, uel ab homi-
ne poteſtatem, & mandatum præiudicandi habuerit:
& ideo ſi contingeret, eccleſiam eſſe collegiatam, ſo-
lus prælatus tacite remittere, & ſic hoc modo præiudicare non pòt, quoniam ſolus poteſtatem, & man-
datum præiudicandi à iure habere non dicitur, ut p
gloſam, & doctores, ubi ſmo. & alii in d.c. potuit. & p
batur in c. nouit. & c. paſtoralis. extra de his, quæ ſunt
à præl. ſine conſenſu cap. ſi uero eccleſia non ſit colle-
giata, uel ſaltem totum ius ex conſuetudine, aut ex
priuilegio in ſolo prælato reſideat, tunc recipiendo
pro futuro tempore poſſet eccleſiæ præiudicare, ad
not. per gloſam, quam omnes approbant, in d. c. po-
tuit. quia prælatus tunc diceretur à iure mādatum, &
poteſtatem in hoc eccleſiæ præiudicandi habere, iux-
ta ea, quæ habentur, & not. in c. ut ſuper. de rebus ec-
cle. non alien. & cum ſit procurator iuris diſpoſitio-
ne, qui liberam, & generalem bonorum eccleſiæ ad-
miniſtrationem habere dicitur, ut eſt tex. cum gl. in
c. ſi. 12. q. 1. & glo. melior de iure in c. quia episcopos.
3. q. 5. nil mirum, ſi in acquiſitis, nondum tamen in-
corporatis, nec menſæ eccleſiæ applicatis ſolus præ-
iudicare poteſt, ut i. d. c. ut ſuper. ibiq; Abb. & omnes,
& eſt tex. in c. 2. ubi gloſa. extra de feudis. ¶ Et ex his
inferitur, q̄ ſimplex negotiorum geſtor, immò pro-
curator, qui etiam mandatum exigendi, & recipien-
di ſimpliciter canones à cōduſtoribus, & emphyteo-
tis haberet, niſi etiam ab illis, qui ob non ſolum ca-
nonem à iure ſuo cecidiſſent, exigendi mandatu ſpe-
ciale haberet, exigendo, & recipiendo canones futu-
ri temporis ab illis, qui à iure ſuo cecidiſſent, non di-
ceretur eccleſiæ præiudicare, neq; ius caducitatis re-
mittere, argumento eorum, quæ habentur per Inno-
centium in c. in cauſis. de offic. deleg. & per Paulum
de Caſtr. in l. 1. ff. de iudi. in repeti. circa finem. ubi uo-
lunt procuratorem non poſſe ſine mandato ſpeciali
11 prorogare, ¶ & faciunt ea, quæ habentur in l. manda-
to generali. ibique Bar. ff. de procura. & per Inno-
centium in c. cum olim. de offic. deleg. l. ſi conſentit. §.
uideamus. & ibi Bar. ff. quib. mod. pign. uel hypot. ſol-
uitur. ubi procurator non poteſt ius domini remitte-
re, niſi habeat ſpeciale mandatum, uel cum libera, ut
ibi, & argumento eorum, quæ habentur in l. procura-
tor cui. cum ibi not. ff. de procura. & in c. qui ad agen-
dum. eod. tit. in 6. Præterea, ¶ q̄ ex patientia, & tolle-
rantia domini: puta feudatarii, uel emphyteotam
ad obedientiam admittendo, ipſe dominus caduci-
tatem remittere cenſetur, ut per gloſam in d. c. po-
tuit. cum ſimilibus. non procedit, ubicunque actus,
propter quem à iure ſuo cecidit, eſt ſucceſſiuus, & ad
huc poſt caducitatem durat, ut quando cecidiſſet ob
alienationem factam, uel propter aliam cauſam ſuc-
ceſſiuam, & cauſam duratiuam habentem, ut uoluit
do. Ant. de But. in conſi. 22. inci. In nomine domini,
& c. uſis pñctis. in 2. & 3. col. qui plura allegat: & hoc
dictum refert, ac ſequitur do. Præpoſitus in titu. quo
tempo. mil. col. 4. uerſi. item in quantum iſta gloſa. in
uſu feudorum. ſed hic actus non petendi renouatio-
nem eſt ſucceſſiuus, & adhuc durat poſt curſum tem-
poris ad petendam renouationem dati, quia ſemper
uerum eſt, renouationem non fuiſſe petitam, quouſq̄
13 & c. ¶ Rurſus ¶ in terminis noſtris non conſtat eccle-
ſiam, hoc eſt prælatum ſciuiſſe hanc caducitatē, quo
fit, ut dominus non dicatur tacite illam caducitatem
remiſſiſſe, ad not. plenē per Præpoſitum Mediolanen-
ſem, ultra allegata per alios in c. 1. quo temp. mil. in
uſu feudorum. & in d. c. 1. §. præterea. Nec aduerſatur
14 ¶ q̄ prælatus hoc in caſu præſumitur ſciuiſſe, uidelicet
de nouennio in nouennium renouatio peti deberet,

ex eo, quod episcopos, & prælatus ab omni-
bus rebus eccleſiæ, & cōſuetudinibus, & cōſuetu-
de instrumentis facere debuit, ad tractandū
torem in tit. de inſtr. edit. §. ſi uerū. quia
illis inſtrumentis notiā habuiſſe cōſideratur,
officiū prælati ſpectat, per not. per Abb. in
de electio. iuncto c. manifeſte. 12. q. 1. & in
tur, q̄ ad officiū episcopos, & prælati per-
re, & inueſtituram facere, ut ſupra, & in
& prælatus ſcire præſumitur, & hoc eſt
Abb. in d. c. innotuit. cum ſimilibus. ſed
tenetur inuentarium facere, præſumatur
cij eorum omnium, quæ in inuentario
benda, notiā habere, hoc negatur. For-
poſſet, q̄ ſi conſtaret inuentarium fuiſſe
& prælato factum, præſumeretur tunc
rentis, & deſcriptis in illo habuiſſe: ſed
deri poteſt, ut dictum fuit per alios in hac
catis, qui cum ſatis ſuperque hanc oppoſiti-
15 mouerint, ad eorū dicta me remitto. ¶ Illud &
quo certum tempus ad petendam renouationem
præſumitur in caſu occurrenti, clapo illo re-
phyteota debet dici ipſo iure priuatus, ap-
ſeudo ad emphyteotum, in quo lapſo tempo-
& diei, uel menſis ſecundum perſonam
tem feudatarius, ſeu heredes ſui, uolentes de
ſo iure priuatur. c. 1. §. præterea. l. 1. de pro-
alien. per Feder. d. c. 1. quo tempo. mil. in
per doctores. & habetur per gloſam, Abb.
16 in c. 2. extra de feudis. ¶ Dico etiam, ¶ q̄
fuit petita renouatio infra tempus conſue-
ſcopos non tenetur ulterius renouare, man-
cta, quæ ſatis concludenter inferunt, in
ti conſeſſio non fuit facta in perpetuū, illa
gum tps, ſed ad nouennium ad renouatio-
lis nouem annis reuolutis, durante dicta
ad renouandū de nouem annis in nouennium
fit, ut ſi renouatio non fuerit infra tps con-
petita, ea amplius peti, & concedi non poſſet
prima locatio, & conſeſſio totaliter ſuſtina-
facto illius, qui renouationē petere debuit
ſiſt eſſe integra, ex quo dominus episcopos
teotam ob hoc à iure cecidiſſe declaratur
Bal. in auth. qui rem. C. de ſacroſ. eccle. &
tum facit id, quod uoluit Ang. in conſi. 12.
Chriſti nomine, ex forma, et ſerie dictorum
torū. circa finem. in tertio dubio. et ſequen-
cōſi. 165. col. 2. lib. 2. et quāuis Ang. ibi uoluit
nē pſonalē emphyteotē q̄ dominū ad im-
tere, tñ ibi illud eſt, quia ſine culpa illius, ſed
ſona renouatio fieri debebat, res integra eſt
at in caſu noſtro eius culpa reſiſt eſt
& negligēter, et dolosē, ſeu ſciēter tps renouatio-
17 ciēda labi permiſit. Præterea, ¶ q̄ pñctis
uoluerint p lapſū nouēniū primā locatio-
extingui debere, et ſic ſucceſſiue, et pñctis
nouationē fieri nouū q̄dum, nouamq; loca-
tis clarē ex uerbis inſtrūti colligitur, dicitur
facta fuit pñctio, et locatio poſſeſſionis, de
non ad longū tps, ſed ad terminū nouem
dictis nouem annis reuolutis finiendū, &
rum tamē & c. ergo finito dicto nouēniū
ta cōceſſio, et locatio, & per renouationē
tio pñcti, nouusq; cōtractus fieri diceretur, ap-
cōſi. 184. et Alex. in d. conſi. 165. Bal. in Lau-
de fidei cōmiſ. et in d. l. unica. colum. ante pñ-
non peten. par. argumento tex. not. et aduerſatur
de Caſt. in l. item ſequitur. §. qui impleto
cum l. ſequen. ff. locati et eſt de mente Abb.
de precat. ubi facit differentiā, an conſeſſio
ne, inſup nō

rum
relatus ab im
lesia, & cr
it, ad tradit
si uerbi qu
isse celest
t. per Abb
e. 12. q. 1. N
prelati p
supra, & no
& hoc e
presumptio
inuentario
gatur. For
rium fuisse
etur tunc
uisse: sed m
alios in hac
hanc opposi
remitto. ¶
am renouat
clapio illo
prius, & p
io lapio tem
personarum
fui, uolente
ea. il. 1. de p
po. mil. k
loam, Abb
etiam, ¶ q
opus conuen
renouare, t
erunt, in c
perpetui, i
renouant
rante dicta
in nouem
fra tempus
edi non pos
taliter fuit
etere debet
nus episcopo
declarauit
of. eccle. de
confili. i. m
rie dicto
et sequen
Ang. ubi uol
ini ad inter
lpa illius ad
s regre esse
desit esse m
t. p. renouat
q. d. henc
a locatio
e, et p. loca
namq. loca
ligitur, di
estis de
u nouem
endi ordi
nouemio
uationem
iceretur, p
Bal. in l. u
um anepo
ot. eridit
mplectat
ne. Abb
a concessio

etum cum pacto renouationis, & hoc casu per re
nouationem non dicitur fieri noua concessio, an ve
nit concessio ad modicum tempus, hoc est ad quin
quennium, id est si ad nouennium eade ratione, quia tunc etiam
ad non longum tempus fieri diceretur, cum pacto reno
uationis, & tunc per renouationem facta, finito pri
mo tempore diceretur fieri noua concessio, nouisque
concessio ut est de mente Abb ibi: Finito ergo primo
tempore renouatio petita non esset, amplius fieri non
debet, & conductor a renouatione, nouaque con
cessionem excluderetur, ex quo tempus primæ con
cessionis finitum esset, & lapsum foret tempus, in
fra quod renouatio peti debebat, & poterat.
¶ Hoc etiam suadetur ex eodem instrum. locationis in pa
cto de renouatione faciēda, in quo cōuentū fuit, q
finis, & reuolutis dictis nouē annis respectu posses
sionis trecentarū & septem tornaturarū, ac etiam fini
tis uiginti nouem annis respectu possessionis duarū
millium & quingentarum tornaturarū, ipsi conducto
res infra mensem petere tenerentur sibi fieri facere
renouationem presentis contractus, & instrumenti,
quæ renouationē, nouaq; cōcessionē facere teneantur
prelati R. D. Eps, & eius successores &c. Notō pri
mo illa uerba presentis cōtractus, & instrum., ex quibus
inferatur non solum esse faciendā renouationē instrū
ti ad effectum, ut memoria non pereat, & sic ex longi
tudine scriptis ecclesiæ præiudicium generari possit,
nisi renouatio fieret, ut in c. lōgitudine, & c. lēpe. 12.
q. 1. cum similibus allegatis per Abb. & alios in d. c.
1. de precar. sed etiam ex tenore dicti instrūti faciendā
renouatio contractus: ¶ Instrūti enim est scriptura
in qua contractus est descriptus, & pñr cōtractus,
& instrūti inter se differunt, tanquā continens, & con
tenuum, arguendo l. contractus. C. de fid. instrum. &
de precat. Finito ergo primo nouennio, uel secun
do, si tempore quo renouatio fieri debebat, nouus con
tractus huius diceba ut, alioquin si adhuc eadem cōces
sionem, contractus concessiois duraret, & solū
diceretur fieri renouatio instrūti, & illius tenoris ad ef
fectū, ut longitudine memoria periret, ut supra,
profectus uis fuisse in instrūto dictū esse, renouationē
fieri presentis instrūti: cū eo casu, quo post finitū pri
mum quinquennium, uel nouennium prima locatio si
non nouetur, per renouationem nouus cōtractus
fieri dicitur, sed idem remaneat, ut quando esset
facta concessio in perpetuum, ad tradita per domi
nū in d. cap. 1. de precar. ubi clarē hoc uoluit.
¶ Secundo pondero etiam illa uerba dicti instrumen
ti, quæ renouationem, nouamq; concessioem, & loca
tionem de nam ea uerba nouamq; concessioem, &
& locationem referri nequeunt ad possessionē dua
rum millium septingentarum tornaturarum locatā,
& concessioem in perpetuum, quia ¶ quando facta fuit
concessio in perpetuum, per renouationem non fit
noua concessio, seu locatio, aut nouus contractus,
sed remanet eadem locatio, & concessio primo fa
cta, & renouatio fit duntaxat ad effectum, ne ex lon
gitudine temporis possit ecclesiæ præiudicari, ut uo
luit Innoc. & Abb. in d. c. 1. Alexan. in d. consil. 165.
& Bald. in d. authent. quas actiones colū. 2. uerba er
gonam, nouamq; cōcessionem & locationem sunt
necessario referenda ad possessionē tornaturarū tre
centarum, & septem factam ad terminum nouem
annorum ad renouandū de nouennio in nouennium,
quia cum illa sit facta ad non longum tempus cum
pacto renouationis, quot sunt nouennia, tot sunt
nouæ locationes, nouique contractus renouandi ta
men: & sic finito uno nouennio dicitur finita loca
tio, & concessio vnius nouennij, & facta renouatio
ne, incipit noua locatio, & concessio, nouisque cō

tractus, ut uoluit Bald. in l. uoluntas. C. de fideicom
miss. Abb. & Imol. in d. cap. 1. de precar. Bald. in d.
l. vnica colum. antepenult. Item quæritur. §. fina
cum sequen. & ibi Paul. Cast. & alij. post Bart. Alex.
in d. consil. 165. post Angel. in d. consil. Verba igitur
illa instrumenti quam renouationem, nouam
que concessioem, & locationem stant respectiue,
& ut dictū fuit, ad precedentia sunt respectiue refe
rēda, alioquin staret superflue, & implicare viderent.
¶ Nec prædictis obstat, quod in instrumento dicitur
ad renouandum &c. ac etiam dicitur, & dictis no
uem annis reuolutis renouandum successiue de no
uem annis in nouem annos: & similiter dum in in
strumento facta fuit locatio tornaturarum duarum
millium, & quingentarum in perpetuum ad renouan
dum perpetuo; & sic utroque casu locatio dicitur fa
cta ad renouandum, sed respectu locationis tornatu
rarum 2500. intelligitur, ut non obstante renoua
tione dicatur una tantum locatio, & unus contractus,
ergo idem respectu locationis tornaturarum trecenta
rarum, & septem, ut pariformiter determinentur.
20 Quia respondetur primo, ¶ quod hæc duæ locatio
nes sub diuersis dispositionibus determinantur, &
sic diuersæ dispositiones hæc duo respiciunt, non au
tem vna, eademque dispositio, ergo non sumus sub
regula sumpta ex l. nam hoc iure. ff. de vulga. & pu
pilla. immo ex quo diuersæ dispositiones illa duo re
spiciunt, debent diuersimodē, & difformiter deter
minari, argumento d. l. nam hoc iure, ubi hoc pro
batur. Preterea dico, ¶ quod renouari non solum
dicitur illa concessio, & locatio, quæ semper vna est,
& semper durat, ut per Anto. & alios in d. cap. 1. de
precar. cum similibus, sed etiam illa, quæ iam fini
ta est, & extincta, iterumque eidem, aut consorti, seu
filijs conceditur, ut est text. ibique glo. in cap. 2. de
feudis, & ibi Imol. & alij in notabilibus, glo. in cap.
non satis. 34. questio. 2. in cap. per tuas, per illum
textum de donatio. & in capitu. cum uenerabilis, de
censibus: ergo uerbum renouatio se ad utrumque
habere potest. Si tamen de renouatione mentio fieret
ad differentiam nouæ concessiois, & locatio
nis, prout facta fuit in casu nostro, ueluti dictum
est, tunc uerbum renouatio comprehenderet solum
casum, quādo fieret simplex renouatio instrumēti, nō
autē cōcessionis, & locationis, ne uerba staret super
flue, argumēto l. si quando. ff. de legat. 1. cū similibus.
¶ Non obstant illa uerba dicta locatione durāte, quia
exponi debent, hoc est dicto tpe locationis durāte, ut
sensus sit, q. durāte dicto tpe locationis faciēda sit re
nouatio, quasi illo finito, ac etiā elapso mense, de quo
postea, subiūgi, sit faciēda renouatio, & nō ultra, uo
lente tamen ipsa ecclesiā, ut supra declaratum fuit:
& hæc declaratio est necessaria, stantibus præmissis.
¶ Nec aduersatur prædictis, quod per illa uerba us
que ad tertiam generationem, quæ respectu loca
tionis tornaturarum trecentarum, & septem pro
lata fuerunt, illa locatio ad longum tempus facta
cēseatur, & sic vnica tantum dicatur locatio, & con
cessio renouanda tamen de nouennio in nouen
nium per prædicta, & maximē ex not. per Abbatem,
Imolam, & Antonium in dicto capit. 1. de precar.
22 quia respondetur, ¶ quod illa uerba usque ad tertiam
generationem statim fuerunt restricta, & limitata
per expressionem certi temporis determinati, ui
delicet nouem annorum: per quam expressionem
certi temporis ea uerba usque ad tertiam generatio
nem dupliciter declarantur, & restringuntur, pri
mō, quod renouationes non possint fieri ultra di
ctam tertiam generationem, & sic ne dictæ reno
uationes in infinitum procederent: ex hoc tamen
non

non in fertur, unam tantum dici locationem, & concessionem usque ad illam tertiam generationem duraturam, ex quo alia verba magis expressa, & specifica, uidelicet ad terminum nouem annorum, & alia, ut supra, ponderata contrarium inferunt, quod tot dicantur concessiones, quot fierent renouationes: simulque stare potest, quod renouationes infinitum etiam sint faciendae, & tamen per renouationem semper nouae concessiones fiant, ut supra dictum est. Secundo praesupposito, prout uerum esse arbitror, quod concessio dictae possessionis tornaturam trecentarum, & septem fuerit facta ad terminum nouem annorum renouandorum &c. & consequenter in quolibet nouennio noua iudicata facta concessio, & locatio per praedicta, tamen respondeo, quod ex quo euenire poterat, quod durante etiam primo nouennio, & sic concessione illius nouennij, tertia generatio cessaret per mortem nominatorum expressae in concessione, qui sine filiis infra illud nouennium, & ante eius finem decessissent, ideo conuentum fuit, quod locatio ipsa tunc non esse duratura ultra dictam tertiam generationem, quod forte ante illud nouennium per mortem, aut alium casum ipsorum conductorum finita esset: & quoniam hic casus potuit euenire, ideo contrahentes illi in consideratione habere poterunt, prout habuerunt, non autem quod ipsi per ea uerba usque ad tertia generationem uoluerint intelligere, quod una tantum esset locatio duratura, quousque ipsa tertia generatio durauerit, hoc non foret posset procedere, quoniam simpliciter locatio usque ad tertia generationem facta fuisset, ut in authentica si quas, cum ibi not. per Bal. in l. col. C. de sacrosan. eccl. & in corpore, ubi sumitur, iudicatis ijs, qui habent per Antonium in d. c. 1. & per Alex. in d. consil. secus est in casu occurrenti, in quo non simpliciter facta fuit usque ad tertia generationem, sed cum expressa adiectione certi temporis non longi, uidelicet ad terminum nouem annorum. Et ex praedictis, iudicio meo, plura dubia, quae contra ecclesiam considerari possent, resoluta remanent. In reliquis ad eleganter dicta ab alijs excellentissimis aduocatis me remitto. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Emphyteota res a domino civiliter & ab emphyteota naturaliter possidetur.
- 2 Emphyteota respectu sua naturalis possessionis aduersus dominum locatorem in possessione retinenda uti possidetis obtinere debet, & contra dominum, & locatorem respectu sua civilis possessionis aduersus emphyteotam, pronunciarique debet, uti possidetis, ita possideatis.
- 3 Emphyteota, & fructuarius si in eorum naturali possessione turbentur a domino civilem habente possunt contra eum interdici uti possidetis agere & obtinebunt.
- 4 In interdicio uti possidetis exceptio dominij, seu proprietatis non admittitur.
- 5 Haeres emphyteotae, & in emphyteosi succedens a non petita renouatione excusatur, & a iure suo non cadit, quamuis scire se esse emphyteotam.
- 6 Renouationem petere emphyteota regulariter non tenetur, nisi ex pacto.
- 7 Emphyteota postquam rem emphyteoticam acquisiuit, & diu possedit, ad praestationem alicuius laudemij non tenetur, etiam si postea renouationem petisset.
- 8 Locatio in emphyteosim perpetuam ad tempus decem annorum, non obstantibus renouationibus, quae fierent, una durat locatio: secus si simpliciter facta fuisset ad nouem, vel decem annos, et illis finitis ad alios nouem, vel decem annos.
- 9 Dominus, & rector ecclesiae non collegiatae recipiendo ab emphyteota, & haeredibus suis singulis annis canones debitos simpliciter, & absque protestatione, ac reservatione iurium omnem caudatatem remisisse videtur.
- 10 Locatio facta ad nouem annos, & illis finitis ad alios nouem

- 11 Locatio ad nouem annos, & ad breue tempus alienatio.
- 12 Emphyteota ob locationem ad nouem annos factam non censetur decessisse non dicitur.
- 13 Locatio in emphyteosim simpliciter facta alioquin filiis, & haeredibus facta.
- 14 In feudis, & in emphyteosi ecclesiae quis filij, & haeres dicitur.

E P I T O M E.

EMPHYTEOTAM ob non petitam renouationem, nec non propter locationem factam ad nouem annos, & illis finitis ad alios nouem annos, non censetur decessisse in casu huius consilij praedicti.

CONSILIUM CXVI.

VAMVIS de simplici actione requisitus, tamen non uiter quidem non nulla ad possessionem concernentia ris certissimi sit, quod dominus rem emphyteoticam simpliciter, emphyteota uero naturaliter possidet. l. 3. §. ex contrario, ff. de acq. poss. & in l. duobus ueliculis, ff. de acq. poss. & in l. emphyteota respectu sua naturalis possessionis dominum locatorem in possessione uti possidetis uocatur, obtinere debet, & minus, & locatorem respectu sua civilis possessionis emphyteotae, ut ex tex. cum ibi non possit in l. si. ff. vi poss. & io ad officium notarij nunciari, uti possidetis, ita possideatis dicitur Bar. in l. 1. §. quod ait praetor, in d. contingit, quod uterque possidet, ff. de eo. si. unus iuste possideat civiliter, & alius iniuste ut sunt dominus, & fructuarius, in d. emphyteota: & tunc si habens naturalis possidet in sua possessione a domino locatore potest agere contra dominum interdici uti possidetis, & debet obtinere, ut per Bar. in d. in hoc iudicio, seu remedio non potest optio dominij, seu proprietatis, ut facit etiam ane Bar. in l. naturaliter, §. nihil coe. si de traditur per canonistas in c. licet. quoniam enim potest, ut alter possideat, & dominus ter uero dominus quidem sit, sed non possidet l. 1. §. fieri, ff. vi poss. Quo uero ad causam rita causae concernentem, utrum emphyteota ad possessionem, & iure suo decessisse ob renouationem, nec non propter locationem ad nouennium cum pacto de renouationem emphyteosis sit finita, quamuis plura dicta per dominum Consultorem dici possent breuibus agam, & quod ob non petitam renouationem non dicatur decessisse, confidero, quod si consideres respectu domini Antonij, is decessisse potest, quia si & si ipse sciuit se ut haeres Ioannis esse emphyteotam, quoniam uero locatorem tanquam emphyteotam soluere debet quia sibi denunciatum fuisse, vel aliter actionem habuisset, tamen non sequitur, quod si tunc facienda notitia habuerit, & praedictae concessionis instrumenti ad illam petendam demum soluendum teneatur, nam quod prius succedit, iusta ignorantia causam decessisse, l. qui in alterius, ff. de regul. iur. Nec obstat ut se teneri tanquam emphyteotam, ego non ad petendam renouationem, seu ad soluendum reota ad petendam renouationem non tenetur docto. in c. 1. de precar. & in l. 1. C. de